7 6.in glo.ſuper verb.tale, & dicam inf. eo.c. dilectus.†Re-
a ſtat videre ſm,an omni caſu promouens ſcienter,[a] vel actū
ſcienter agens contra ius videatur diſpenſare.Dic ꝙ aut ad
validitatem actus exigitur diſpenſatio, aut exigitur abſolu
tio,aut exigitur ſola ſimplex approbatio.Si exigitur diſpē-
ſatio, dic ꝙ quandoque ignoranter facit, & non vr regula-
riter diſpenſare, vt hic, fallit niſi eſſet error communis, &
talis quem ſi ſciuiſſet, veriſimiliter diſpēſaſſet, quia talis ꝓ
motio maxime in non ſubiecto legib.habetur pro diſpenſa
tione, quo ad validitatem geſtorum, vt l.Barbarius. ff.de
off.præto.vbi de hoc per Bar. ff.de re iud.l. quidam conſu-
lebant,vbi ponit hæc verba Inno.Quandoque non promo
b uit ſcienter, ſed actum alium geſſit ſcienter contra ius, [b]
quandoque actus ille non ſonat in actum poſitiuum, ſed in
pati,& negatiuum,vt quia ab inhabili audit miſſam vel ꝓ-
curationem recipit.Et quia in talib.non exigitur iudicialis
inquiſitio, vel examinatio,quamuis attendendum ſit a quo
miſſa audiatur.44.di.c.commeſſationes. & dic,ꝙ non vide
tur diſpēſare. Idem ſi poſt eius viſitationem patiatur eum
eſſe in eccleſia,quia hoc non eſt aliquid agere.& eſt cauſa,
quia dato,ꝙ aliquo caſu agere affirmatiuum inducat diſpē
ſationem, non ſic actus ſonans in pati, & negatiuum, quia
talis actus non eſt tantæ uirtutis in exprimendo conſenſu
& voluntate diſpenſandi,quantæ eſt actus affirmatiuus, vt
dicit no.gl.de conſt.in c.cum acceſſiſſent,& Inn.de reſ.ſpo.
c.olim,il 4.in fin.gl.magnæ ſuæ, vbi dicit ꝙ licet per actum
affirmatiuum coram iudice a quo, quis videatur ab appel-
latione recedere,de ap.c.ſolicitudinem,de of.del.c.relatū.
non per actum ſonans in pati, quod perpetuo not. quia eſt
valde notandum.Item quia in talib. actibus regulariter nō
intercedit cauſæ cognitio.Quidam ſunt actus poſitiui ſonā
tes in agere,vt promouere, vel actum alium affirmatiuum
facere,& an tunc ſurgat ex tunc diſpenſatio,quidā ꝙ ſic,ex
quo pōt diſpēſare,maxime ſi nullꝰ ex diſpēſatione læditur,
de big.c.ſuper eo.Alii dicunt, & hoc eſt verum ſm Inno. ꝙ
quandoque ſuper cauſa diſpenſandi præceſſit aliqua etiam
ſummaria cauſæ cognitio,vt puta ſuper vtilitate,vel neceſ
ſitate,& promouendo,vel actum faciendo diſpenſare vide
tur, ff.de in ius vocan.l.libertus.& i.q.7.c.requiritis.§.niſi
rigor,cum c.ſeq. ſup.de temp. or.c.requiritis.§.ex tenore.
nec eſt neceſſaria alia ſnīa, vel decretum in actu diſpenſa-
tionis,licet Hoſt.& male tenuerit,ꝙ non ſit diſpenſatio,ni-
ſi exprimatur verbum,diſpenſo, nec vocabūtur hi, quorū
intereſt.i.q.7.c.qm̄ quicquid.quod vltimum no. perpetuo,
quia in actu diſpenſationis non exigitur vocatio partis.Ali
qui tamen dn̄t neceſſariam fore ſnīam vel decretum, & vo
candi ſunt hi,quorum intereſt,& hoc ſm Inn. idem in actu
conceſſionis priuilegii,vt no.de confir.vti.vel inut.c. cum
c dilecta.Quandoque non præceſſit cauſæ cognitio,[c] & tunc
non inducitur diſpenſatio in dubio. Hoſ.dicit hoc quod di
cit Io.And. falſiſſimum, ꝙ quidam dixerunt quia hodie cō
firmatio,& inſtitutio requirunt cauſæ cognitionem,vt pa-
tet de ele.c.ſi.lib.6.& diligentem examinationem, vt patet
de elect.c.nihil,quia ex quo ordinat, vel confirmat, videt̄
de cauſa inquiſiuiſſe,& conſequenter diſpenſaſſe, quia om
nia præſumuntur ſolēniter acta,Inſt.de fideiuſ.§.ſi. & quia
præſumendum eſt pro iudice.de ren.c.in præſentia.Aduer
te,ꝙ non ſufficit cauſa, & informatio ſuper cauſa confirmā
di,ideo non ſequitur ad cōfirmationem,quia extrinſecum
quid eſt cauſa diſpenſandi a cauſa confirmandi, ideo con-
firmatio non præſumit cauſam diſpenſandi, & ſi non præ-
ſumit,cauſam diſpenſandi, non præſumit etiam diſpenſa-
tionem,& hoc verum,niſi aliter appareat de cauſa.Ad præ
dicta facit, ꝙ ſm naturam cauſæ præcedentis præſumitur
de poſtea ſequuto,vt not.ff.de ſuſpe.tu.l.hæ enim. ff.de ex
ce.rei iu.l.ad exhibēdum,& no.de ele.c.ſuper eo,& clarius
tangitur in regula,in pęnis,per glo.de reg.iu.lib.6.Quando
que in actu exigitur abſolutio,& dn̄t Doc.hic,ꝙ per actum
ſcienter quis excōicatum ordinet, non videtur illum abſol
uere,quia in abſolutione excōicati exigitur certa forma.de
ſen.exc.c.cum deſideres,& hoc verum,exepto Papa,vt eſt
caſus in cle.ſi Sūmus Pontifex,de ſen. exc. in dubio autem
eſt verum, ꝙ ille, cui talia facit, vel cui cōicat, pręſumitur
non excommunicatus,& ſic etiam præſumeretur in dubio
non defectuoſus,& hoc notab. dn̄t duo tex. inf. de cle. exc.
illud.& de priu.cap.cum olim,qui ad hoc ſunt boni text.&
8 hoc teneas,†quicquid dicat hic Hoſ.qui tenet,ꝙ nunquam
videtur diſpenſare,niſi exprimat verbum,diſpenſo.Quan-
doque in actu exigitur ſola approbatio, & tunc dico, ꝙ ex
ſolo pati,vel agere, vel ſcribere, ex quo pateat conſenſus,
inducitur approbatio,vt patet de his quę ſi.a ma.par.ca.ex
ore,ad hoc tex.in cle.attendentes.de ſta.re.no.Inn. de offi.
or.c.cum ab eccleſiarum,vbi ſi Papa ſcribat collegio,quod
eget approbatione, vel admittatur eius ſyndicus, videtur
collegium approbare,quæ not.& menti tene.vel dic,ꝙ da-
to ꝙ non poſſit diſpēſare quo ad alios propter op. quæ erat
an diſpenſare poſſit,tamen imprimitur quidam color tenē
9 di,contra quem non poteſt venire promouens.†Ad tertiū,
quæ eſt ergo cauſa,quare non poteſt venire contra promo
tionem a ſe factam,& ſi veniat,quod facit retractatur,& re
ſtituitur promotus?Aduerte quia hęc decr.poteſt duplici-
ter intelligi.Primo,ꝙ hic qui fuerat reuocatus,agebat peti
torio,in quo poterat tractari de iuribus collationis, & re-
motionis. Et tunc ſi quæras,quæ eſt cauſa? dic ꝙ ſi intelli-
gas in caſu,in quo non potuit diſpenſare,vt quia erat illegi
timus, oportet ꝙ dicatur hanc fore gratiam. Si intelligas
in caſu,in quo poteſt diſpenſare,tunc dicas,ꝙ vel fecit ſciē
ter præcedente cognitione ſuper cauſa diſpenſandi,& pla-
num,quia cenſetur diſpenſare,vel fecit non præcedēte ali-
quā cognitione ſuper ea, quo caſu licet non inducatur di-
ſpenſatio,quo ad alios,quo ad ſcienter tamen promouen-
dum tenet promotio, ꝙ imprimitur quidam color tenendi
quo ad promouentem,quem tractare non poteſt ipſe,quia
valet,quo ad eam,& hæc ſunt verba Inno.notab.inf.de cle.
coniu.c.diuerſis fallaciis,quod no.perpetuo, vnde dato, ꝙ
cum illegitimo hic non potuerit diſpenſare ad ordines ſa-
cros,ad quos promouens potuit diſpenſare ad beneficium
ſimplex.eo.ti.c.i.lib.vj. vel ſaltē ſm iſta iura probabile erat
dubium,an poſſit diſpenſare, ideo ex tali collatione ſcien-
ter facta imprimitur quidam color tenendi,a quo ſine ordi
ne iuris repelli non debet. Et ſi dicatur, hic non eſt aliquis
color, quia ex quo eſt illegitimus ſuſpenſus eſt, & ſic non
poteſt ſuſcipere beneficium. Reſpon.tenere poteſt in odiū
male ordinantis, ne ſit melior conditionis &c. vt ſup. de
de temp.or.c.vel non eſt compos, vel refert inter ſuſpēſum
ex poſt facto,& eum qui ex defectu non recipit executio-
nem,vt primo non conferatur, ſecundo ſic ex debito iuſti-
10 tiæ,nō per viam gratiæ,vt inf.dicam. † Poſſet hic examina
ri illa via brocardica, an quis poſſit venire contra propriū
d pactum,[d] de quo per legiſtas in l.poſt mortē,ff.de adop.per
Doc.de ele.c.noſti,& de cle.coniu. c.diuerſis.55.di.c.pęni
tens,poteſt ſecundo intelligi,ꝙ hic agebatur poſſeſſorio,&
tunc nō admittitur diſputatio ſuper illo, an fuerit legitime
facta collatio,vel non,& an quo ad proprietatem fuerit le-
gitime remotus vel non,imo ante omnia eſt reſtituendus.
52.q.i.c.notum.de reſt.ſpo. c.in literis. & ſi dicas, conſtat
iſtum eſſe filium ſacerdotis, ergo non debet reſtitui, nec
in priuatione ſeruari ordo iuris,de diuor.c.ſignificaſti, inf.
eo. c. quoniam, dic ꝙ imo ſeruandus ordo erat,ex quo de
diſpenſatione contendebat, ſupra de ele. c.dudum, il 2.iō
fuit illegitime priuatus. vnde vel intellige, ꝙ priuatio fuit
extraiudicialis,vel ſi fuit iudicialis,non fuit ex cauſa noto-
ria,& talia cauſant poſſeſſorium, ſecus ſi ex cauſa notoria,
vel probata,quia priuatio iudicialis tunc non dat poſſeſſo-
rium,vt not.de reſtitutio. ſpoliatorum.cap.cum veniſſent,
& ibi dixi plene. Ad ſecundum contrarium, quod vide-
tur iniquius, quod prouiſus ignoranter illegitimus ad be-
neficium reſtituatur eo priuato, dicit gloſ. ꝙ hic eſt gratia,
& ſic fuit gratia in duobus, primo in eo, quod non poteſt
remoueri dato, ꝙ fuerit promotus illegitimus ſcienter, ſe-
cundo in eo, ꝙ promotus ignoranter non poteſt remoueri,
&

ADDITIONES.

a ¶Scienter.Adde Rom.conſ.216.late Old.conſ.325. cum quatuor ſeq.

b ¶Contra ius.Adde Pet.de Anch.conſ.146.

c ¶Cauſę cognitio.Hęc diſtinctio,an pręcedat cauſę cognitio,vel nō, procedit in inferiore a Principe. Sed in Principe etiam ſi non pręcedat cauſæ cognitio promouendo aliquem inhabilem cenſetur diſpenſare,vt concludit D. Abba.in c.fraternitati,in 2.col.inf.de ſchiſ. Doct.in l.quidam conſulebant, ff.de re.iu. cum alle.per Fel.in c.præterea,co.3.de teſt.& in cap.nonnulli.in prin.co.16.4. fal.inf.de reſcri.& ratio eſt,quia in principe ſufficit voluntas,vt no.Inno. in c. cum ad monaſterium,de ſta.mo. Seb.Sap.

d ¶Contra proprium factum. An quis poſsit venire contra factum ſuum, vide Ale.& Do.Iaſ.in l.ſi donatione,colum.pe.C.de colla.remiſsiue per Fel.in c.2. in 3.col.inf.de exc.Alex.in conſi.138.co.pe.vol.2.& vnum caſum,in quo quis poteſt venire contra factum ſuum.ponit Pau.Caſ.in l.& hęredi,§.filiafa. col. 2.ff.de pac.alium ponit Abb.in c.intellecto,de iureiu.de Rege,qui alienauit in pręiudicium regni.poteſt enim tunc venire contra factum ſuum,etiam ſi iuraſſet illud obſeruare, vt tenet Car.in conſi.136.col.4. Seb.Sapia.